

Nəzəriyyə və təcrübənin vəhdəti

“Zirvadan zirvaya...” kitabları haqqında qeydlər

“Zirvadan zirvaya...” kitablarının müəllifi uzun illər Azərbaycanın prokurorluq orqanlarında və məhkəmə sistemində rəhbər vəzifələrdə çalışarkən yüksək peşəkarlıq, səriştəlilik göstərən, öz işində insanpərvərlik və humanizm nümayiş etdirən tanınmış hüquqşünas İkrəm Kərimovdur. Birinci kitabda İkrəm Heydər oğlu Kərimovun həyat yolu - hüquqşünas-müstəntiq olmaq arzusunun necə reallaşması işıqlandırılıb. Zamanında ittifaq və respublika miqyasında istintaq edilən dövlət əhəmiyyətli bir sıra cinayət işlərinin adı açıqlanmayan müəllifinin kimliyi bu kitab vasitəsilə bəlli olur. Eyni zamanda, oxucu üstübağlı, ağır, çəpexəzli və mürəkkəb cinayət işlərinin istintaqının gedişi, çətinlikləri, cinayəti işlətməmiş şəxslərin ifşası üçün çəkilən əzab-əziyyətlərin, yuxusuz gecələrin necə bəhrə verməsi və qiymətləndirilməsi ilə əlaqədar arxiv materialları ilə tanış olacaqdır. Bu nəfis tərtibatlı nəsrə hadisələrin cərəyan etdiyi tarixi dövrün xatırlanması, analitik təhlili, bir çox qaranlıq məqamlara aydınlıq gətirilməsi də maraqlıdır və xüsusən də gənc hüquqşünaslar və müstəntiqlər üçün çox əhəmiyyətlidir.

Sovetlər birliyinin gözü qarşısında süqut etməsinə, keçid, daha sonra müstəqillik illəri dövrünü yaşayan, hər üç dövrün qanunları ilə işləməli olan müstəntiq, prokuror-dövlət ittihamçısı və hakim-məhkəmə sədri kimi çalışan müəllifin fikrincə, sərt döngələri olan, enişli-yoxuşlu, çala-çuxurlu, tozlu-torpaqlı yolu müxtəlif iqlim şəraitində dəf etmə, mənzil başına bütürmədən çatmaq elə də asan məsələ olmayıb.

Memoar ədəbiyyatında qələmə alınan xatirələrdə cəmiyyətə bəlli olmayan, lakin böyük əhəmiyyət kəsb edən hadisə və olaylara, tarixi proseslərə aydınlıq gətirilməlidir. Bu, zamanla şayiələr nəticəsində əhalinin müəyyən bir təbəqəsində formalaşmış yanlış olan məlumatların aradan qaldırılmasında da müsbət nəticələr verir. Və bu qəbilən olan kitablarda məqsəd ilk növbədə keçidiyin həyat yolunu, yaşadığını, gördüklərini gənc nəslə çatdırmaq, zamanında rastlaşdığı, ətrafında cərəyan edən bəzi hadisələri xatırlamaqla bu və ya digər formada onları düşündürmək, özləri üçün düzgün nəticə çıxarmağa sövq etməkdir. Heç şübhəsiz, insanın yaşadığı hər dövrün özü konkret tarixi hadisələrlə zəngindir. Ona görə də hər bir xatirənin zamanın müəyyən hadisələri ilə bağlılığı olur. Hadisələrə müxtəlif baxışların və yanaşmaların olması mümkündür, bu, istisna edilmir. Və tarixi dövr fakt olaraq qalır. Necə ki, baba və nənələrimizin, at və analarımızın həyata qədəm basdıqları zamanlar kommunist rejiminin möhkəmlənməsi və inkişafı dövrünə, bizim yaşadığımız illər isə gözəlirimin öndündə imperiyanın çöküşünə, süqutunu müşahidə etməyə təsadüf etmişdi. Şərh olunanlarla yanaşı müəllif hesab edir ki, belə bir kitabın yazılmasında, araya-ərsəyə gəlməsində bir başqa məqsəd bəzində məlumatı olan, zamanın tanınmış hüquqşünasların xatırlamaqla, onları imkanı daxilində yaddaşlara köçürməkdir. Fədaillər xatırlanması kimlərsə təsəlli ola bilər, kimlərsə yaxşı mənada faydalanar. Hüquq işçilərinə olan yanaşma tərzinə görə bəzilərində olan boşluqları dənizlə qədr olsa da doldurulmasına xidmət edər.

Nəzərə çatdıraq ki, kitabın adında ifadəsinin tapan sözlərin məqsəd və məramı işıqlandıran bu mükəmməl və əhatəli nəşrin ilk dövr fəsilində atəna yurdu Kürdəmirdə, doğmalar və qohum-əqrəbalarla, orta məktəb və tələbəlik illəri ilə, ilk səyahətlərə bağlı yazılara yer verilib. Bu, tanışlıq oxucuda kitabın çox maraqlı bir şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinə həsr olunması haqqında böyük əminlik yaradır. Hüquqşünas-müstəntiq işinə sevginin faktı olan İkrəm Kərimovun bu kitabı uğurlu istintaq və tamamlanan cinayət işləri materiallarını təqdim etməklə yanaşı, həm də memoar ədəbiyyatı nümunəsidir. Hüquqşünas ömrünün müxtəlif anlarını bu və ya digər kursdan qabardın canlı həyat lövhələri real və gerçək hadisələrin təzahürüdür. Belə ki, bir-birindən maraqlı universitet illərində fakültənin elmi şurası (31 mart 1967-ci il) İkrəm Kərimovun istehsalatdan ayrılmaqla aspiranturaya qəbul olunmasına dair qərar qəbul edir. Həmin dövrün qanunlarına görə universiteti bitirdikdən sonra istehsalatda ən azı iki il işləməyən aspiranturaya qəbul edilə bilməzdi, istisna yalnız elmi şuranın tövsiyə etdiyi şəxslərə aidi idi. Belə fürsəti isə o, əldən verə bilməzdi. Odu ki, həvəsli aspiranturaya qəbul olunmaq üçün hazırlanmağa başlayır. Toplayıb təqdim edəcəyi sənədlərin sırasında xasiyyətnamə də nəzərdə tutulur. Lakin onu almaq problemi çevrilir. Və bir cinayət işinin istintaqı ilə əlaqədar qeyri-müəyyən müddətdə SSRİ Prokurorluğuna ezam olunur. Yola düşmək ərafəsində istintaq hissəsinin rəisi ona deyir: “Neyləyirsən aspiranturaya, biz hesab edirik ki, sənədən gələcəkdə yaxşı istintaqçı ola

bilər. Hər üstünü açdığım cinayət işi, tərtib etdiyim ittiham aktı bir elmi əsərdir. Nəzəri məsələlərə həmişə vaxt taparsan. Get Moskvaya. Həbsdə olan müqəssir (sabiq nazir) deyir ki, qadından rüşvət pul almışam. Moskvada ona verdiyim borc pulu poçt vasitəsilə geri almışam. Fərsət göstər bu epizodu araşdır, gör pul rüşvətin predmetidir, yoxsa, qaytarılan borcdu. Nəticəsi elə bir dissertasiyadır. Unutma ki, bu adı cinayət işi deyil, SSRİ Baş prokurorunun xüsusi nəzarətində olan işdir. Bu iş taleyində və olaylara, tarixi proseslərə aydınlıq gətirilməlidir. Bu, zamanla şayiələr nəticəsində əhalinin müəyyən bir təbəqəsində formalaşmış yanlış olan məlumatların aradan qaldırılmasında da müsbət nəticələr verir. Və bu qəbilən olan kitablarda məqsəd ilk növbədə keçidiyin həyat yolunu, yaşadığını, gördüklərini gənc nəslə çatdırmaq, zamanında rastlaşdığı, ətrafında cərəyan edən bəzi hadisələri xatırlamaqla bu və ya digər formada onları düşündürmək, özləri üçün düzgün nəticə çıxarmağa sövq etməkdir. Heç şübhəsiz, insanın yaşadığı hər dövrün özü konkret tarixi hadisələrlə zəngindir. Ona görə də hər bir xatirənin zamanın müəyyən hadisələri ilə bağlılığı olur. Hadisələrə müxtəlif baxışların və yanaşmaların olması mümkündür, bu, istisna edilmir. Və tarixi dövr fakt olaraq qalır. Necə ki, baba və nənələrimizin, at və analarımızın həyata qədəm basdıqları zamanlar kommunist rejiminin möhkəmlənməsi və inkişafı dövrünə, bizim yaşadığımız illər isə gözəlirimin öndündə imperiyanın çöküşünə, süqutunu müşahidə etməyə təsadüf etmişdi. Şərh olunanlarla yanaşı müəllif hesab edir ki, belə bir kitabın yazılmasında, araya-ərsəyə gəlməsində bir başqa məqsəd bəzində məlumatı olan, zamanın tanınmış hüquqşünasların xatırlamaqla, onları imkanı daxilində yaddaşlara köçürməkdir. Fədaillər xatırlanması kimlərsə təsəlli ola bilər, kimlərsə yaxşı mənada faydalanar. Hüquq işçilərinə olan yanaşma tərzinə görə bəzilərində olan boşluqları dənizlə qədr olsa da doldurulmasına xidmət edər.

Nəzərə çatdıraq ki, kitabın adında ifadəsinin tapan sözlərin məqsəd və məramı işıqlandıran bu mükəmməl və əhatəli nəşrin ilk dövr fəsilində atəna yurdu Kürdəmirdə, doğmalar və qohum-əqrəbalarla, orta məktəb və tələbəlik illəri ilə, ilk səyahətlərə bağlı yazılara yer verilib. Bu, tanışlıq oxucuda kitabın çox maraqlı bir şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinə həsr olunması haqqında böyük əminlik yaradır. Hüquqşünas-müstəntiq işinə sevginin faktı olan İkrəm Kərimovun bu kitabı uğurlu istintaq və tamamlanan cinayət işləri materiallarını təqdim etməklə yanaşı, həm də memoar ədəbiyyatı nümunəsidir. Hüquqşünas ömrünün müxtəlif anlarını bu və ya digər kursdan qabardın canlı həyat lövhələri real və gerçək hadisələrin təzahürüdür. Belə ki, bir-birindən maraqlı universitet illərində fakültənin elmi şurası (31 mart 1967-ci il) İkrəm Kərimovun istehsalatdan ayrılmaqla aspiranturaya qəbul olunmasına dair qərar qəbul edir. Həmin dövrün qanunlarına görə universiteti bitirdikdən sonra istehsalatda ən azı iki il işləməyən aspiranturaya qəbul edilə bilməzdi, istisna yalnız elmi şuranın tövsiyə etdiyi şəxslərə aidi idi. Belə fürsəti isə o, əldən verə bilməzdi. Odu ki, həvəsli aspiranturaya qəbul olunmaq üçün hazırlanmağa başlayır. Toplayıb təqdim edəcəyi sənədlərin sırasında xasiyyətnamə də nəzərdə tutulur. Lakin onu almaq problemi çevrilir. Və bir cinayət işinin istintaqı ilə əlaqədar qeyri-müəyyən müddətdə SSRİ Prokurorluğuna ezam olunur. Yola düşmək ərafəsində istintaq hissəsinin rəisi ona deyir: “Neyləyirsən aspiranturaya, biz hesab edirik ki, sənədən gələcəkdə yaxşı istintaqçı ola

bilər. Hər üstünü açdığım cinayət işi, tərtib etdiyim ittiham aktı bir elmi əsərdir. Nəzəri məsələlərə həmişə vaxt taparsan. Get Moskvaya. Həbsdə olan müqəssir (sabiq nazir) deyir ki, qadından rüşvət pul almışam. Moskvada ona verdiyim borc pulu poçt vasitəsilə geri almışam. Fərsət göstər bu epizodu araşdır, gör pul rüşvətin predmetidir, yoxsa, qaytarılan borcdu. Nəticəsi elə bir dissertasiyadır. Unutma ki, bu adı cinayət işi deyil, SSRİ Baş prokurorunun xüsusi nəzarətində olan işdir. Bu iş taleyində və olaylara, tarixi proseslərə aydınlıq gətirilməlidir. Bu, zamanla şayiələr nəticəsində əhalinin müəyyən bir təbəqəsində formalaşmış yanlış olan məlumatların aradan qaldırılmasında da müsbət nəticələr verir. Və bu qəbilən olan kitablarda məqsəd ilk növbədə keçidiyin həyat yolunu, yaşadığını, gördüklərini gənc nəslə çatdırmaq, zamanında rastlaşdığı, ətrafında cərəyan edən bəzi hadisələri xatırlamaqla bu və ya digər formada onları düşündürmək, özləri üçün düzgün nəticə çıxarmağa sövq etməkdir. Heç şübhəsiz, insanın yaşadığı hər dövrün özü konkret tarixi hadisələrlə zəngindir. Ona görə də hər bir xatirənin zamanın müəyyən hadisələri ilə bağlılığı olur. Hadisələrə müxtəlif baxışların və yanaşmaların olması mümkündür, bu, istisna edilmir. Və tarixi dövr fakt olaraq qalır. Necə ki, baba və nənələrimizin, at və analarımızın həyata qədəm basdıqları zamanlar kommunist rejiminin möhkəmlənməsi və inkişafı dövrünə, bizim yaşadığımız illər isə gözəlirimin öndündə imperiyanın çöküşünə, süqutunu müşahidə etməyə təsadüf etmişdi. Şərh olunanlarla yanaşı müəllif hesab edir ki, belə bir kitabın yazılmasında, araya-ərsəyə gəlməsində bir başqa məqsəd bəzində məlumatı olan, zamanın tanınmış hüquqşünasların xatırlamaqla, onları imkanı daxilində yaddaşlara köçürməkdir. Fədaillər xatırlanması kimlərsə təsəlli ola bilər, kimlərsə yaxşı mənada faydalanar. Hüquq işçilərinə olan yanaşma tərzinə görə bəzilərində olan boşluqları dənizlə qədr olsa da doldurulmasına xidmət edər.

Nəzərə çatdıraq ki, kitabın adında ifadəsinin tapan sözlərin məqsəd və məramı işıqlandıran bu mükəmməl və əhatəli nəşrin ilk dövr fəsilində atəna yurdu Kürdəmirdə, doğmalar və qohum-əqrəbalarla, orta məktəb və tələbəlik illəri ilə, ilk səyahətlərə bağlı yazılara yer verilib. Bu, tanışlıq oxucuda kitabın çox maraqlı bir şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinə həsr olunması haqqında böyük əminlik yaradır. Hüquqşünas-müstəntiq işinə sevginin faktı olan İkrəm Kərimovun bu kitabı uğurlu istintaq və tamamlanan cinayət işləri materiallarını təqdim etməklə yanaşı, həm də memoar ədəbiyyatı nümunəsidir. Hüquqşünas ömrünün müxtəlif anlarını bu və ya digər kursdan qabardın canlı həyat lövhələri real və gerçək hadisələrin təzahürüdür. Belə ki, bir-birindən maraqlı universitet illərində fakültənin elmi şurası (31 mart 1967-ci il) İkrəm Kərimovun istehsalatdan ayrılmaqla aspiranturaya qəbul olunmasına dair qərar qəbul edir. Həmin dövrün qanunlarına görə universiteti bitirdikdən sonra istehsalatda ən azı iki il işləməyən aspiranturaya qəbul edilə bilməzdi, istisna yalnız elmi şuranın tövsiyə etdiyi şəxslərə aidi idi. Belə fürsəti isə o, əldən verə bilməzdi. Odu ki, həvəsli aspiranturaya qəbul olunmaq üçün hazırlanmağa başlayır. Toplayıb təqdim edəcəyi sənədlərin sırasında xasiyyətnamə də nəzərdə tutulur. Lakin onu almaq problemi çevrilir. Və bir cinayət işinin istintaqı ilə əlaqədar qeyri-müəyyən müddətdə SSRİ Prokurorluğuna ezam olunur. Yola düşmək ərafəsində istintaq hissəsinin rəisi ona deyir: “Neyləyirsən aspiranturaya, biz hesab edirik ki, sənədən gələcəkdə yaxşı istintaqçı ola

bilər. Hər üstünü açdığım cinayət işi, tərtib etdiyim ittiham aktı bir elmi əsərdir. Nəzəri məsələlərə həmişə vaxt taparsan. Get Moskvaya. Həbsdə olan müqəssir (sabiq nazir) deyir ki, qadından rüşvət pul almışam. Moskvada ona verdiyim borc pulu poçt vasitəsilə geri almışam. Fərsət göstər bu epizodu araşdır, gör pul rüşvətin predmetidir, yoxsa, qaytarılan borcdu. Nəticəsi elə bir dissertasiyadır. Unutma ki, bu adı cinayət işi deyil, SSRİ Baş prokurorunun xüsusi nəzarətində olan işdir. Bu iş taleyində və olaylara, tarixi proseslərə aydınlıq gətirilməlidir. Bu, zamanla şayiələr nəticəsində əhalinin müəyyən bir təbəqəsində formalaşmış yanlış olan məlumatların aradan qaldırılmasında da müsbət nəticələr verir. Və bu qəbilən olan kitablarda məqsəd ilk növbədə keçidiyin həyat yolunu, yaşadığını, gördüklərini gənc nəslə çatdırmaq, zamanında rastlaşdığı, ətrafında cərəyan edən bəzi hadisələri xatırlamaqla bu və ya digər formada onları düşündürmək, özləri üçün düzgün nəticə çıxarmağa sövq etməkdir. Heç şübhəsiz, insanın yaşadığı hər dövrün özü konkret tarixi hadisələrlə zəngindir. Ona görə də hər bir xatirənin zamanın müəyyən hadisələri ilə bağlılığı olur. Hadisələrə müxtəlif baxışların və yanaşmaların olması mümkündür, bu, istisna edilmir. Və tarixi dövr fakt olaraq qalır. Necə ki, baba və nənələrimizin, at və analarımızın həyata qədəm basdıqları zamanlar kommunist rejiminin möhkəmlənməsi və inkişafı dövrünə, bizim yaşadığımız illər isə gözəlirimin öndündə imperiyanın çöküşünə, süqutunu müşahidə etməyə təsadüf etmişdi. Şərh olunanlarla yanaşı müəllif hesab edir ki, belə bir kitabın yazılmasında, araya-ərsəyə gəlməsində bir başqa məqsəd bəzində məlumatı olan, zamanın tanınmış hüquqşünasların xatırlamaqla, onları imkanı daxilində yaddaşlara köçürməkdir. Fədaillər xatırlanması kimlərsə təsəlli ola bilər, kimlərsə yaxşı mənada faydalanar. Hüquq işçilərinə olan yanaşma tərzinə görə bəzilərində olan boşluqları dənizlə qədr olsa da doldurulmasına xidmət edər.

Nəzərə çatdıraq ki, kitabın adında ifadəsinin tapan sözlərin məqsəd və məramı işıqlandıran bu mükəmməl və əhatəli nəşrin ilk dövr fəsilində atəna yurdu Kürdəmirdə, doğmalar və qohum-əqrəbalarla, orta məktəb və tələbəlik illəri ilə, ilk səyahətlərə bağlı yazılara yer verilib. Bu, tanışlıq oxucuda kitabın çox maraqlı bir şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinə həsr olunması haqqında böyük əminlik yaradır. Hüquqşünas-müstəntiq işinə sevginin faktı olan İkrəm Kərimovun bu kitabı uğurlu istintaq və tamamlanan cinayət işləri materiallarını təqdim etməklə yanaşı, həm də memoar ədəbiyyatı nümunəsidir. Hüquqşünas ömrünün müxtəlif anlarını bu və ya digər kursdan qabardın canlı həyat lövhələri real və gerçək hadisələrin təzahürüdür. Belə ki, bir-birindən maraqlı universitet illərində fakültənin elmi şurası (31 mart 1967-ci il) İkrəm Kərimovun istehsalatdan ayrılmaqla aspiranturaya qəbul olunmasına dair qərar qəbul edir. Həmin dövrün qanunlarına görə universiteti bitirdikdən sonra istehsalatda ən azı iki il işləməyən aspiranturaya qəbul edilə bilməzdi, istisna yalnız elmi şuranın tövsiyə etdiyi şəxslərə aidi idi. Belə fürsəti isə o, əldən verə bilməzdi. Odu ki, həvəsli aspiranturaya qəbul olunmaq üçün hazırlanmağa başlayır. Toplayıb təqdim edəcəyi sənədlərin sırasında xasiyyətnamə də nəzərdə tutulur. Lakin onu almaq problemi çevrilir. Və bir cinayət işinin istintaqı ilə əlaqədar qeyri-müəyyən müddətdə SSRİ Prokurorluğuna ezam olunur. Yola düşmək ərafəsində istintaq hissəsinin rəisi ona deyir: “Neyləyirsən aspiranturaya, biz hesab edirik ki, sənədən gələcəkdə yaxşı istintaqçı ola

bilər. Hər üstünü açdığım cinayət işi, tərtib etdiyim ittiham aktı bir elmi əsərdir. Nəzəri məsələlərə həmişə vaxt taparsan. Get Moskvaya. Həbsdə olan müqəssir (sabiq nazir) deyir ki, qadından rüşvət pul almışam. Moskvada ona verdiyim borc pulu poçt vasitəsilə geri almışam. Fərsət göstər bu epizodu araşdır, gör pul rüşvətin predmetidir, yoxsa, qaytarılan borcdu. Nəticəsi elə bir dissertasiyadır. Unutma ki, bu adı cinayət işi deyil, SSRİ Baş prokurorunun xüsusi nəzarətində olan işdir. Bu iş taleyində və olaylara, tarixi proseslərə aydınlıq gətirilməlidir. Bu, zamanla şayiələr nəticəsində əhalinin müəyyən bir təbəqəsində formalaşmış yanlış olan məlumatların aradan qaldırılmasında da müsbət nəticələr verir. Və bu qəbilən olan kitablarda məqsəd ilk növbədə keçidiyin həyat yolunu, yaşadığını, gördüklərini gənc nəslə çatdırmaq, zamanında rastlaşdığı, ətrafında cərəyan edən bəzi hadisələri xatırlamaqla bu və ya digər formada onları düşündürmək, özləri üçün düzgün nəticə çıxarmağa sövq etməkdir. Heç şübhəsiz, insanın yaşadığı hər dövrün özü konkret tarixi hadisələrlə zəngindir. Ona görə də hər bir xatirənin zamanın müəyyən hadisələri ilə bağlılığı olur. Hadisələrə müxtəlif baxışların və yanaşmaların olması mümkündür, bu, istisna edilmir. Və tarixi dövr fakt olaraq qalır. Necə ki, baba və nənələrimizin, at və analarımızın həyata qədəm basdıqları zamanlar kommunist rejiminin möhkəmlənməsi və inkişafı dövrünə, bizim yaşadığımız illər isə gözəlirimin öndündə imperiyanın çöküşünə, süqutunu müşahidə etməyə təsadüf etmişdi. Şərh olunanlarla yanaşı müəllif hesab edir ki, belə bir kitabın yazılmasında, araya-ərsəyə gəlməsində bir başqa məqsəd bəzində məlumatı olan, zamanın tanınmış hüquqşünasların xatırlamaqla, onları imkanı daxilində yaddaşlara köçürməkdir. Fədaillər xatırlanması kimlərsə təsəlli ola bilər, kimlərsə yaxşı mənada faydalanar. Hüquq işçilərinə olan yanaşma tərzinə görə bəzilərində olan boşluqları dənizlə qədr olsa da doldurulmasına xidmət edər.

Nəzərə çatdıraq ki, kitabın adında ifadəsinin tapan sözlərin məqsəd və məramı işıqlandıran bu mükəmməl və əhatəli nəşrin ilk dövr fəsilində atəna yurdu Kürdəmirdə, doğmalar və qohum-əqrəbalarla, orta məktəb və tələbəlik illəri ilə, ilk səyahətlərə bağlı yazılara yer verilib. Bu, tanışlıq oxucuda kitabın çox maraqlı bir şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinə həsr olunması haqqında böyük əminlik yaradır. Hüquqşünas-müstəntiq işinə sevginin faktı olan İkrəm Kərimovun bu kitabı uğurlu istintaq və tamamlanan cinayət işləri materiallarını təqdim etməklə yanaşı, həm də memoar ədəbiyyatı nümunəsidir. Hüquqşünas ömrünün müxtəlif anlarını bu və ya digər kursdan qabardın canlı həyat lövhələri real və gerçək hadisələrin təzahürüdür. Belə ki, bir-birindən maraqlı universitet illərində fakültənin elmi şurası (31 mart 1967-ci il) İkrəm Kərimovun istehsalatdan ayrılmaqla aspiranturaya qəbul olunmasına dair qərar qəbul edir. Həmin dövrün qanunlarına görə universiteti bitirdikdən sonra istehsalatda ən azı iki il işləməyən aspiranturaya qəbul edilə bilməzdi, istisna yalnız elmi şuranın tövsiyə etdiyi şəxslərə aidi idi. Belə fürsəti isə o, əldən verə bilməzdi. Odu ki, həvəsli aspiranturaya qəbul olunmaq üçün hazırlanmağa başlayır. Toplayıb təqdim edəcəyi sənədlərin sırasında xasiyyətnamə də nəzərdə tutulur. Lakin onu almaq problemi çevrilir. Və bir cinayət işinin istintaqı ilə əlaqədar qeyri-müəyyən müddətdə SSRİ Prokurorluğuna ezam olunur. Yola düşmək ərafəsində istintaq hissəsinin rəisi ona deyir: “Neyləyirsən aspiranturaya, biz hesab edirik ki, sənədən gələcəkdə yaxşı istintaqçı ola

tərtib etdiyi protokolun mötəbərliyi, düzgün yazılışını şübhə altına almağa işarə kimi qəbul edilə bilər.

2) ...Müstəntiq ekspertə işləmək vərdişinə yiyələnməli, lazımda gəldikdə məsləhətləşməli, ekspertizanın keçirilməsində iştirak etməlidir. Maddi sübutlar düzgün qablaşdırılmalı, onların korlanmasına, itirilməsinə yol verilməməlidir. Meyitin tədqiqində müstəntiqin iştirakı vacibdir. Ekspertizanın keçirilməsini ekspertin ümidinə buraxmaq düzgün deyil. Onunla əlaqəli işləmək lazımdır. Düz nəticəyə gəlməsinə üçün ekspert cinayət işinin materialları ilə tanış olmalıdır. Rəy işin faktiki halları ilə ziddiyyət təşkil edə bilməz.

...İstər şəxsin, istərsə də əşyanın tanınması mühüm institutdur. Bu istintaq hərəkətini yerinə yetirən müstəntiqin təcrübəsizliyi, naşılığı, səhvi toplanı biləcəkdir sübutun əldən qaçırılması ilə nəticələnə bilər. Tanınma keçirilmədən önce prosesual qaydalarla bir daha tanış olmaq lazımdır. “Bilirəm” deməklə kifayətlənmək olmaz. Orada göstərilən bütün şərtlərə düstur riayət olunmalı və bu protokolda əksini düzgün tapmalıdır. Müsbət nəticəyə nail olmaq üçün ön istintaq hərəkətləri yerinə yetirildikdən sonra texniki cəhətdən tanınmaya ciddi bəzirləşmək lazımdır. Şəxsin, əşyanın maksimum bənzərliyi gözənilməlidir. Sırada hansı yerə deyənə məsələsinin tanınan şəxs özü müəyyən etmədən başlayaraq bu günə qədər qanun və qanunçuluğun keşiyində mübarizələrlə dolu günlər, aylar, illər yaşayıb.

“Müstəntiqlərə tövsiyələrim” məqaləsində müəllif yazır ki, hər bir cinayət fərdidir. Bütün məqamları görmək çətinidir. Bəzən ağılsız vəziyyətlə üzləşməli olursan. Belə halda düz yolu tapmaq müstəntiqin səriştəsi, peşəkarlığı və dünyagörüşündən asılıdır. İkrəm Kərimov cinayət işi istintaqının ümumi istiqamətlərini və müstəntiqin başlıca vəzifələrini aşağıdakı kimi müəyyən edir:

1) ...İstintaq planının, sirrinin qorunması, qanunsuz müdaxilələrə yol verməməyə əsas şərtlərdəndir. İdarəetmə əldən verilməlidir. Sənədlər savadlı tərtib olunmalı, maddi və prosesual hüquq normalarının təbiiqinə də səhiv buraxılmamalıdır. İstintaqın tam, obyektiv və hərtərəfli araşdırılması təmin edilməklə, iştirakçıların hər birinin rolunu dürüst müəyyənləşdirilməlidir.

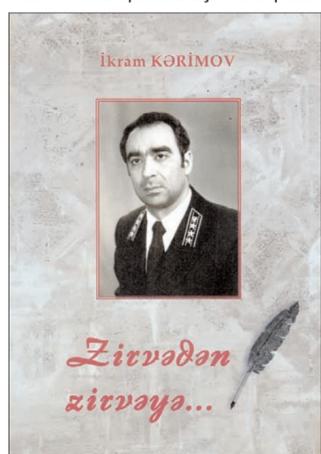
...İstintaqın təmasda olduğu bütün şəxslərlə münasibətlər düzgün qurulmalıdır. Mövqeyi tələsik açıqlamaq düzgün deyil. Əməliyyatçılarla işləmək bacarığına yiyələnmək lazımdır. Qarşı tərəfin düşüncə və mühakimələrinə hörmətlə yanaşılmalı, daxil olan məlumatların işin faktiki hallarına uyğunluğu təhlil edilib qiymətləndirilmə

lidir.

...Cinayət işinin istintaqı zamanı işin faktiki hallarının düzgün müəyyən edilməsi mühüm və əsas faktordur. Sübutlar növündən asılı olmayaraq işin faktiki hallarına uyğun gəlməli və ona söykənməlidir. İttiham aktında toplanmış sübutların mötəbərliyinə dələlət kimi onun işin faktiki hallarına uyğun gəlməsi vurğulanmalıdır. Əks halda belə dəlillər sübut kimi qəbul edilə bilməz. Necə ki, mənbəyi olmayan məlumatlar sübut kimi qəbul olunmur.

...Dindirmə protokolu müstəntiq tərəfindən tərtib olunmalıdır. Bu vəzifənin dindirilən şəxsin öhdəsinə buraxılması qətiyyəv düzgün deyil. Protokol-la tanış olan şəxs öz xətti ilə ona əlavə və düzəlişlər etmək hüququna malikdir. Bunun üçün ona şərait yaradılmalıdır. İttiham aktında şəxsin ifadəsini özünün yazması xüsusi olaraq mənfəi haldır. Belə mövqə müstəntiqin

...Dindirilən şəxs yalan ifadə verdikdə, onu şifahi söhbətlərlə düzgün məcraya yönəltmək səhv taktikadır. İmkan verilməlidir ki, o, yalan ifadəsini rəsmən tamamlasın, ürəyini boşaltsın. Növbəti istintaqda onun yalan ifadəsi xırdalıqlarla araşdırılaraq düz

gün olmaması müəyyən edilməlidir. Bundan sonra toplanmış sübutlar əsasında onun əlavə olaraq yenidən dindirilməsi və ifşa edilərkə türk-silah olunması mərhələsi gəlir. Son olaraq təkzibolunmaz dəlillər altında düzgün ifadə verməyə məcbur olacaq.

Birinci kitabda “Xatirələr” silsiləsindən verilmiş 50-yə yaxın məqalə də İkrəm Kərimovun sözü ilə əməlin bir olması, işgüzarlığı, hər yerdə sayğı və məhəbbətlə qarşılanması, hüquq işçisi kimi özünəxas xarakterik obrazı, aydın və parlaq şəkildə əksini tapır. Təqdim edilən bu məqalələrdə müəllifin həyat və fəaliyyətini sərgiləyən (nümunə olaraq) aşağıdakı kimi göstərilən epizodlar geniş yer alır:

—Direktor olduğum “Samsung” şirkətinin mağazalarının birində təsadüfən onunla rastlaşdım. Aradan uzun illər keçməsinə baxmayaraq, mən onu dərhal tanıdım, qarşısında durdum və “salam, İkrəm müəllim” dedim. O, diqqətlə mənə baxdı, birdən üzündə xoş bir təbəssüm yaranı və zarafatına “necəsən stxa”, yəni ləzgi dilində qardaş dedi. Sanki bütün dünyanı mənə verdilər. Bu, onun Qusar zonasında işləyərkən işlətdiyi ən xoş sözlərdən idi. Bu da onun necə güclü yaddaşa malik olduğunu göstərirdi;

“Məcbur olub işi aparın müstəntiq zəng etdim. İşdən görünürdü ki, adı İkrəm Kərimovdur. Düzü onu şəxsən tanıyırdım. Həmin vaxt o hansısa ağır bir cinayət işi ilə əlaqədar yaradılmış istintaq qrupunun rəhbəri idi. Heç Bakıda da deyildi. Telefonda dedim ki, ay İkrəm müəllim, müttəhim tərəfindən belə bir fəziyyəti irəli sürülür. Onun cavabı qısa oldu: “Firudin müəllim, filan cild işi əhəmiyyətsiz iş kimi kənara qoymusunuz. Həmin cildi oxuyun, orada hər şey yazılıb”. Mən həmin cildi tapıb oxudum. Doğrudan da, orada hər bir şey incəliyə qədər araşdırılıb sənədləşdirilmişdi. Müstəntiqin peşəkarlığı göz qabağında idi. Qeydlərimi aparıb, növbəti məhkəmə baxışında sübutları müttəhimə elan etdim. Faktlar qarşısında onun deməyə sözdü olmadığı və hər şeyi boyuna almağa məcbur oldu”.

“Böyük fikir adamları yaxşı deyirlər ki, ədalətli olmağın bəhrəsi ruhi sakitliyi təmin etməyə xidmət edir. Bütün həyatı boyu ədalətin keşiyində dayanın İkrəm müəllim bu gün ədalətin simvolu kimi gənclərimizə bir örnəkdir, onu müşahidə etməmişəm. Görmüşəm ki, vəzifə yüksəlişinə, rəhbərliyinə baxmayaraq, təcəbbülündə olan işçilərə, dostlara ilə, yoldaşlara ilə səmimi münasibət saxlamaqla öz üstünlüyünü bürüvə vermirdi. Əksinə, qaçığı-keşiyi və diqqəti ilə öz ucalığını bir daha təsdiq edirdi. Onunla təmasda olarkən məşhur sufi şeyxi Mövlana İsmayıl Sıracəddin Şirvaninin onun yerlisi - kürdəmirli olduğunu dedim.

İkrəm müəllim buna böyük maraqla göstərdi və həmin kitabı əldə etdi, kitabı oxuyub qürur hissi ilə dəfələrlə mənə təşəkkür etdi və Sıracəddin əfəndinin başının hazırda da Mövlana bağı adı ilə Kürdəmir rayonunda qaldığı barədə məlumat verdi. Mən İkrəm müəllimin böyük vətənpərvər və həm də elmi dəyərlərə yüksək qiymət verdiyinin bir daha şahidi oldum”.

İkinci kitab İkrəm Kərimovun prokuror vəzifəsində işlədiyi dövrü əhatə edir. Kitabda Sovet məkanında prokurorun fəaliyyət dairəsi barədə oxuculara dolğun məlumat verilməklə yanaşı, müstəntiq vəzifəsi ilə vidalaşdıqdan sonra prokurorun ibtidai istintaq nəzərətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı maraqlı məqamlara diqqət yetirilir. Prokurorun xidməti dövründə rastlaşdığı bəzi cinayət hadisələri və əhvalatlar qələmə alınır.

İkrəm Kərimovun bu kitabında gədən məqalələri içərisində oxucu üçün böyük maraqlı doğura biləcək bir yazı diqqət ayrılmasını məqsəduyğun hesab edirəm. Müasir çoxqütblü dünyada daha da kəskinləşən geosiyasi və geoqişadsı məsələlərin həllinin aktuallığını daha da artırdığı yeni tarixi dövəndə ictimaiyyətə indiyə qədər ya məlum olmayan ya da az məlum olan hər bir faktın öyrənilməsi və təhlilçilərin diqqətinə çatdırılması erməni probleminin öyrənilməsi üçün daha yeni imkanlar açır. “Sərkis Yeqanyan haqqında” və “Baqramyan kimdir?” yazılan bu mənada çox əhəmiyyətlidir. “Baqramyan kimdir?” məqaləsində qeyd edilir ki, “Hayastan” nəşriyyatının 1980-ci ildə İrevanda çap etdiyi İ.X.Baqramyanın “Mənim xatirələrim kitabı” müəllifin yazdığına görə Şərqi Ermənistanın Rusiyanın tərkibinə daxil olmasının 150 illiyinə həsr olunub. Elə buradaca işlədilmiş ifadəyə diqqət yetirin: “Şərqi Ermənistan”.

Sonrakı ifadələri: “1920-ci ildə rus qardaşlarımızın dostluq köməyi və yaradıldığı zəruri şərait sayəsində Ermənistanın dirçəlməsi və yenilməsi təmin olundu. Nəhayət ermənilər şimal qonşularının qardaşlıq yardımı nəticəsində əsrlər boyu arzuladıqları məqsədlərinə qataraq türk zülmündən xilas ola bildilər”.

Azərbaycanda anadan olmasını kinyayə ilə vurğulayaraq valideynlərinin Gədəbəy, Şamaxor, Yevlax və Ağstafada işləmələrini, özünün isə Kirovabad (Elizavetpol) şəhərində təhsil aldığı qeyd etməsinə baxmayaraq, kitabı tarixi öz xeyirlərinə təhrih edən ifadələrə doldurmuş, türklərə olan nifrətini gizlətməmiş, ruslar qarşısında yaltaqlığını yüksək zirvəyə çatdırmışdır.

O, kitabda Andraniki qəhrəman hesab etməklə, onun “Qərbi Ermənistan” uğrunda vuruşduğunu xüsusilə qeyd edir. Maraqlı doğuran faktlardan biri də 21-ci səhifədəki fikirdir: “Son dərəcə əhəmiyyətli və mühüm olan o idi ki, Andranikin silahlı dəstəsində olan gənc Anastas İvanoviç Mikoyan türklərə qarşı igidliklə döyüşürdü”(!). Baqramyan Andraniklə görüşünün onda dərin təəssürat yaratdığı göstərmək, eyni zamanda bütün kitab boyu öz iç üzünü hiss etmədən açıb-tökür. Özünün türklərə qarşı vuruşmasından fəxrli yazır.

Baqramyanla əlaqəli daha bir maraqlı yazı: “M.V.Frunze adına Hərbi Akademiyanın rəisi Robert Petroviç Eydman ondan soruşur:

–Siz Azərbaycan dilində danışırız-niz?

–Əlbəttə, - cavab verdim mən.